

משפט

הסרטון שעורר סערה: הנוסעת רצתה לרדת ממונית עם נהג ערבי – והפסידה בתביעת לשון הרע

לפני כארבע שנים נהפך לווריאט של סרטון שבו נוסעת אומרת שהיא רוצה לרדת ממונית - כשהתברר לה שהנהג ערבי ■ הנוסעת תבעה את הנהג על הפצת הסרטון, ותבעה גם שני גופי תקשורת על פרסום טורי דעה ביקורתיים ■ השופטת: תפקידה וחובתה של התקשורת להציף בשיח סוגיות בעלות עניין ציבורי

התראות במייל 📧

אפרת נוימן

2024 במאי 05 • 13:54

נוסעת שעלתה עם בתה למונית עם נהג ערבי - אחרי שסיננה באפליקציה הזמנה של מונית שגם בה היה נהג ערבי - תבעה את הנהג, לאחר שברשתות החברתיות הופץ סרטון שבו היא אומרת לו "הופיע לי בהזמנה איזה אחמד אחד" ו"אם אתה ערבי אני יורדת". האם ובתה תבעו גם את ערוץ 13 ואת אתר וואלה על טורי דעה ביקורתיים, שפורסמו לאחר שהסרטון נהפך לווריאט.

שופטת בית משפט שלום בתל אביב עדי ניר-בנימיני פסקה באחרונה כי לנהג יש הגנה של אמת בפרסום ולגופי התקשורת יש הגנה של תום לב.

השופטת התייחסה לכוח שיש לרשתות החברתיות ולפוטנציאל החשיפה של סרטונים שנעשים ויראליים. ואולם, לדבריה, המקרה הזה דווקא ממחיש שימוש חיובי ברשתות החברתיות, שכן בעקבות הפצת הסרטון "התפתח שיח עשיר של דעות ורעיונות החיוני בחברה דמוקרטית".

התביעה של האם נדחתה והתביעה של הבת התקבלה בחלקה נגד ערוץ 13, בשל פגיעה בפרטיות של הבת הקטינה, שכן באחת התוכניות לא טושטשו פניה. עם זאת, נקבע לה פיצוי נמוך של 3,000 שקל, כשמנגד התובעת חויבה בהוצאות של 40 אלף שקל לנתבעים. פסק הדין הותר לפרסום ללא שמות התובעות.

"אם אתה ערבי אני יורדת"

האירוע שבבסיס התביעה התרחש בקיץ 2020, כשהתובעת הזמינה מונית באפליקציית גט טקסי. לאחר שהבחינה כי הנהג שקיבל את ההזמנה ערבי, ביטלה התובעת את הנסיעה. לאחר כמה דקות היא עצרה מונית חולפת, בלי שהבינה כי מדובר באותו נהג שסיננה. כשעלתה עם בתה למונית היא אמרה לנהג: "הופיע לי בהזמנה איזה אחמד אחד, אמאילה, מתתי מפחד". כשהנהג שאל "למה?" השיבה "כי אני לא מעדיפה לעלות עם ערבים". הנהג אמר לה שתרד, היא ענתה "אם אתה ערבי אני יורדת" והוא השיב לה "תעופי" ו"לא רוצה לראות את הפרצוף שלך המגעיל".

בסמוך לאירוע עלה לפייסבוק, על ידי נהג המונית או מי מטעמו, סרטון שצולם במצלמה במונית שתיעד את השיחה. הסרטון שהתפשט ברשת וסוקר בגופי תקשורת שונים, הוביל לווידוי ציבורי: בעד ונגד התובעת. בין המגיבים הייתה גם מעיין אדם, שטענה בתוכנית בוקר ששודרה בקשת כי הפחד שתועד הוא לגיטימי.

הנוסעת הגישה תביעה בעילות של לשון הרע ופגיעה בפרטיות. התביעה הופנתה נגד הנהג בשל העלאת הסרטון; נגד רשת מדיה (ערוץ 13) בשל כתבה של אלמוג בוקר בתוכנית "חדשות היום", וכן במהדורה המרכזית שכותרתה "גזענות במונית"; ונגד וואלה תקשורת בשל טור דעה שכותרתו "צביעות או גזענות? דילמת מעיין אדם ונהג המונית הערבי". בפרסומים אלה נמתחה ביקורת על דברי התובעת והתבטאותה תוארה כגזענית. התובעת טענה כי האופן שבו נתפס הסרטון והתפרש אצל חלק מהצופים גרם להשפלתה ולהצגתה

ברבים כגזענית ונבערת, אף שביטאה חשש לגיטימי בתקופה ובמדינה שבה אנו חיים.

השופטת עדי ניר-בנימיני. פסקה לאחרונה כי לנהג יש הגנה של אמת בפרסום ולגופי התקשורת יש הגנה של תום לב
צילום: אתר הרשות השופטת

בשלב הראשון השופטת קבעה כי לא מדובר במצלמה נסתרת, שכך היה שילוט ברור על כך שקיימת מצלמה במונית. היא קיבלה את גרסת הנהג כי בנו בן ה-14 העלה את הסרטון לרשת ללא ידיעתו, וכשגילה זאת הוא הסיר אותו - ולאחר מספר ימים העלה גרסה ערוכה עם טשטוש הפנים של הבת.

בשלב הבא קבעה השופטת כי גם אם מדובר בפרסום העלול להשפיל או לבזות, עומדת לנהג הגנה של "אמת בפרסום". על מנת לקבל את ההגנה הזאת יש להראות כי הפרסום לא היה כוזב וכי טמון בו עניין ציבורי, הכולל תועלת חברתית מהפרסום.

השופטת קבעה כי הסרטון הועלה כמות שהוא, בלי פרשנות, והוא לא הוצא מהקשרו, ולכן לא היה כוזב. בנוסף, היא קבעה כי בפרסום הסרטון היה עניין ציבורי מובהק, וריבוי הדעות והקולות שנשמעו בעקבותיו מעידים על העניין הציבורי וחשיבות הפרסום.

לגבי הראיונות שהנהג נתן בכלי התקשורת, השופטת קבעה כי יש לו הגנה של תום לב - תגובתו הייתה מידתית וסבירה, הוא האמין באמיתות דבריו והביע את דעתו על החוויה האישית שלו בסיפור. השופטת דחתה את התביעה של האם על כך שפניה לא טושטשו.

הגנה על הבעת דעה

גם התביעה של הנוסעת נגד ערוץ 13 נדחתה בשל הגנת תום הלב. השופטת ציינה כי במסגרת פרסומים עיתונאים מוגנים, נכללים גם פרסומים של הבעת דעה - במקרה שבו האדם הסביר מבין שזוהי דעתו של הכותב. היא קבעה כי הכתבה כללה את הצגת הסרטון כפי

שהוא – ללא עריכה, השמטה או קיטוע - ודברי הביקורת של בוקר על התנהגות התובעת הם בגדר הבעת דעה מובהקת וסובייקטיבית.

כשבוקר נשאל בחקירתו על הדברים שאמר בכתבה, ענה כי זאת זכותה של התקשורת להביע עמדה, ובמקרה זה הוא ראה לנכון להגיד מה הוא חושב על הסרטון. השופטת ציינה כי דבריו של אלמוג משקפים את תפקידה וחובתה החברתית והציבורית של התקשורת להציף בשיח סוגיות בעלות עניין ציבורי, כחלק מחשיבות חופש הביטוי והעיתונות העצמאית במדינה דמוקרטית. גם במקרה של טור הדעה שפורסם בוואלה על ידי ג'ני דנסון השופטת קבעה כי יש הגנת תום לב.

אחת הטענות של התובעת הייתה כי ערוץ 13 לא ביקש את תגובתה לפני הפרסום. בפסק הדין נכתב כי בית המשפט העליון טרם עסק בשאלה אם יש חובה לבקש תגובה במקרה של הבעת דעה בלבד, או דעה שהובעה במקרה שהעובדות אינן שנויות במחלוקת.

היא בחנה פסיקות שהיו בנושא בערכאות נמוכות יותר והגיעה למסקנה כי במקרה הנוכחי היעדר בקשת תגובה אינו שולל את הגנת תום הלב: הסרטון הוצג במלואו; מדובר בדעה סובייקטיבית ללא מחלוקת לגבי העובדות; והסרטון כבר היה במוקד השיח הציבורי והפך לנחלת הכלל. היא הדגישה כי היא מודעת לתקנון האתיקה של מועצת העיתונות והתקשורת, שכולל דרישה רחבה לקבלת תגובה אך הוסיפה כי הוא אינו מחייב מבחינה משפטית והוא לא משנה את מסקנתה.

אלמוג בוקר. אמר כי זאת זכותה של התקשורת להביע עמדה

צילום: ערוץ 13/רשת

לבסוף, השופטת דחתה את התביעה של הבת על לשון הרע, אך קיבלה את הטענה נגד ערוץ 13 לפגיעה בפרטיותה, לאחר שלא טושטשו פניה בתוכנית "חדשות היום". השופטת ציינה כי בניגוד לאם, הבת לא הייתה מעורבת ישירות באירוע, ולא היה אינטרס ציבורי בפרסום פניה. עם זאת, סכום הפיצוי הנמוך שנקבע נובע בין היתר

מהעובדה שבמהדורת הערב פניה כבר טושטשו, לא הוצגו ראיות שתומכות בכך שהבת סבלה כתוצאה מהפרסום מ"שיימינג", וממילא איכות הסרטון הייתה ירודה והבת עטתה מסכה בחלק מהזמן.

התובעת חויבה לשלם לנהג ולוואלה הוצאות ושכר טרחת עורך דין של 15 אלף שקל כל אחד ולערוץ 13 סכום של 10,000 שקל.

הנהג יוצג על ידי עורכי הדין מוחמד לוטפי ורון אביב, ערוץ 13 יוצג על ידי משרד זאב ליאונד ושות' באמצעות עורכי הדין דור ליאונד ורם פרייס סיטון ו-וואלה יוצג על ידי עורכת הדין מאיה בית-און.

עו"ד דוד סער, אשר ייצג את התובעת ובתה, מסר: "השופטת לא התייחסה לנזק שנגרם לאישה בעקבות הפרסום ולתחושה הלגיטימית שלה של פחד בנסיעה במונית עם נהג ערבי. השופטת התייחסה בעיקר לעניינים צדדיים שלא בליבה של התביעה. אנחנו סבורים שפסק הדין שגוי באופן מוחלט ושוקלים לערער".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ תביעה

+ גזענות

+ ערבים

הצג עוד

דיוורים | מערכת | הנהלה | תנאי שימוש | רכשו מנוי | ביטול מנוי | שאלות ותשובות | צרו קשר | פרסמו אצלנו | הצהרת נגישות

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ